

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/284/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7511217244
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7511217244.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu B. O. X. X..H..E.., W., Ú. X, IČO: XX XXX XXX proti žalovanému Ľ. M., U. XXX za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, F., Q. XX o zaplatenie 2.446,83 eur s prísl. o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Košice -okolie, č. k.11 C/77/2012-39 zo dňa 22. júna 2012 takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil, vyslovil, že vracia žalobcovi súdny poplatok v sume 139,87 € a o trovách konania rozhodol tak, že žalobcu zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi (ďalej len VÚ) trovy konania 261,05 eur na účet jeho právneho zástupcu U.. Y. P. a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Zastavenie konania odôvodnil ust. § 96 O.s.p. a vrátenie súdneho poplatku § 11 ods. 3, 4 a 6 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil ust. § 146 ods. 2 O.s.p. pričom práve žalobca z procesného hľadiska zaviniel, že konanie muselo byť zastavené svojim procesným úkonom - späťvzatím žaloby. Trovy konania, ktorých náhradu VÚ priznal spočívali v trovách právneho zastúpenia a boli vyčíslené podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. (pri hodnote predmetu konania 2.446,83 eur) za 2 úkony právnej služby á 101,25 eur (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie vo veci samej), ďalej za 1 x náhradu režijného paušálu á 7,41 eur, za 1 x náhradu režijného paušálu á 7,63 eur a za náhradu DPH 20% v sume 43,51 eur t.j. spolu vo výške 261,05 eur.

Žalobca podal proti uzneseniu v časti, v ktorej ho súd zaviazal na úhradu trov konania VÚ v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a žiadal aby odvolací súd napadnutý výrok podľa § 220 O.s.p. zmenil. Zároveň si uplatnil aj trovy konania v odvolacom konaní vo výške 22,10 eur s DPH.

V odvolaní uviedol, že vzhľadom na ust. § 93, § 142, § 146, § 150 O.s.p. sa nestotožňuje s rozhodnutím súdu, ktorým priznal VÚ náhradu trov konania lebo v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva a poukázal na skutočnosť, že cieľom Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zák. o ochrane spotrebiteľa (§3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občiansko súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii VÚ (§ 93 ods. 2 O.s.p).

On nevidí význam v pr. zastúpení VÚ, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch a spochybnil nutnosť a účelnosť vynaloženia trov pr. zastúpenia VÚ. Nemožno preto prijať záver, že pr. zástupca VÚ vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci a poskytol také právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez pr. zastúpenia. Samotné združenie má v radoch členov s právnickým vzdelaním a disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v problematike ochrany spotrebiteľa (viď rozhodnutia Okresného súdu Nitra sp zn. 25 C/58/2012). Preto podľa jeho názoru ak sa združenie rozhodne využiť pre zastupovanie v konaniach pomoc advokáta musí trovy pr. zastúpenia znášať z vlastných prostriedkov, lebo v opačnom prípade by jeho konanie vytváralo dojem účelovosti (viď rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp zn. 5 Co/26/2012 a sp. zn. 3 Co/259/2011). Účelom právneho zastúpenia je predovšetkým zastupovanie záujmov klienta, avšak v danom prípade možno konštatovať, že právne zastúpenie VÚ je nadbytočné, účelové a nehospodárne, keďže Združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania. Keďže konaním VÚ v podobe jeho pr. zastúpenia došlo k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania súd by mal na uvedené skutočnosti prihliadať a reflektovať použitím ust. § 150 O.s.p. a VÚ náhradu trov konania nepriznať (viď rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co/105/2012 a sp. zn. 16 Co/100/2012, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13 Co/36/2012 a sp. zn. 13 Co/35/2011 a nález ÚS SR II. ÚS 78/03). Záverom vytykal súdu, že rozhodnutie o náhrade za úkon právnej služby prevzatie a príprava pr. zastúpenia je nepreskúmateľné, nakoľko nie je zrejmé akým spôsobom sa pr. zástupca oboznámil so spisovým materiálom a zdôraznil, že vyjadrenie pr. zástupcu sú zhodné s vyjadreniami v iných konaniach a že tieto úkony by mal prioritne vykonávať samotný VÚ (viď rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 13 C/14/2012, rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 8 C/303/2011).

VÚ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že s jeho argumentáciou nesúhlasí a navrhoval uznesenie v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 69,91 eur.

Tvrdil, že aplikácia ust. § 150 Os.p. na danú vec je nenáležitá a že v množstve súdnych sporov môže preukázať, že jeho vstup do konania pôsobil pre žalobcu odradzujúco, keďže tento uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku vzal svoju žalobu späť a konanie žiadal zastaviť z čoho vyplýva, že jeho samotný vstup do konania ako VÚ na strane spotrebiteľa je dostatočne účinným prostriedkom na zabránenie porušovania spotrebiteľského práva. Za nenáležitú považoval námietku žalobcu, že má vo svojich radoch členov s právnickým vzdelaním. V skutočnosti len jedna jeho členka má právnické vzdelanie, avšak ani táto svoju právnickú prax nevykonáva. Podotkol, že mu nemôže byť z hľadiska na predmet jeho činnosti upierané právo na pr. zástupca, lebo ak by sa tento názor prijal, problematickým by bolo aj pr. zastupovanie osôb s právnickým vzdelaním, čo by bolo v evidentnom rozpore nielen s platným právom, ale aj s každodennou realitou. Nesúhlasil ani s tvrdením, že má trovy advokáta hrať z vlastných prostriedkov, nakoľko napriek zákonnej možnosti čerpať finančné prostriedky na podporu svojej činnosti z prostriedkov štátu je uvedená podpora skôr v rovine iluzórnej, než v rovine skutočnej.

Taktiež vytykal žalobcovi tvrdenie, že úkon prevzatie a príprava zastúpenia nie úkonom v konaní preukázaným. Podľa jeho názoru sa jedná o mimoriadne dôležitý úkon, kedy sa advokátom zhodnocuje opodstatnenosť, účelnosť, stratégia a taktika právneho zastúpenia a následne sa táto analýza konzultuje na prvej porade s klientom. Uviedol, že súd pri rozhodovaní o jeho trovách postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora EÚ, s ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou, že o odôvodnenosti priznania jeho trov svedčí aj novelizované znenie ust. § 137 O.s.p., ktoré bolo s účinnosťou od 1.1.2012 doplnené zák. č. 332/2011 Z.z o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v zmysle ktorej sú trovami konania aj náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, pričom novelizovaná pr. úprava zohľadnila aj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci DEB proti Spolková republika Nemecko C-279/09. Poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co/131/2011-85, ktorým zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, ustanovil VÚ, ktorým bola taktiež právnická osoba zameraná na ochranu spotrebiteľa advokáta a konštatoval, že nie možné nedôvodne a bez akýchkoľvek logických súvislostí podmieňovať spôsobilosť občianskeho združenia na vykonávanie predmetu svojej činnosti odbornosťou v odbore právo, zdôraznil, že občianske združenia na ochranu spotrebiteľ si v prevažnej miere zakladajú samotní občania poškodení nekalými praktikami a neprijateľnými zmluvnými podmienkami a často pri nedostatku organizačného a finančného zabezpečenia chránia práva prevažne nemajetných

spotrebiteľov, ktorí rezignujú na obranu svojich práv, pretože nemajú dostatok prostriedkov na advokáta a tým na rovnocenný priebeh súdnych konaní.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno odvodiť z čl. 47 ods. 2 Ústavy a že ústavný rozmer práva účastníka na náhradu trov konania vyplýva z nálezov Ústavného súdu SR. V súvislosti so svojim tvrdením, že VÚ má principiálne právo na náhradu trov konania poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo/71/2010, komentáre k Občianskemu súdnemu poriadku a rozhodovaciu činnosť slovenských súdov. Ďalej uviedol, že aj VÚ ako občianske združenie zložené prevažne z laikov v oblasti práva, ktoré je pripravené dôsledne presadzovať a chrániť v súdnych konaniach oprávnené záujmy spotrebiteľov, má právo vystupovať proti dodávateľom na základe princípu rovnosti zbraní a práve z tohto dôvodu si zvolil zástupcov z radov advokátov, ktorí boli ochotní takéto pr. zastúpenie realizovať. Jeho vstupom do konania sa žalobca ocitol v postavení v ktorom našiel rovnocenného partnera v riešení právnych otázok súvisiacich s prebiehajúcimi spormi, pretože samotní spotrebiteľia sa nedokázali náležite brániť. V predmetnej veci boli uplatňované nároky proti spotrebiteľovi a bolo nutné použiť normy spotrebiteľského práva ako aj výkladové pravidlá ich aplikácie, pričom základnou filozofiou spotrebiteľského práva je pozitívny zásah štátu, ktorým je kompenzovaná zjavná nerovnováha medzi dodávateľmi a spotrebiteľom v kontraktačnom procese a ktorým sa realizuje zákonodarná moc spotrebiteľskou právnou úpravou, avšak nezastupiteľnú úlohu pri napĺňaní cieľov EÚ v rámci ochrany spotrebiteľa musí zahrávať aj súdna moc náležitou aplikačnou praxou a to aj v otázke rozhodovania o trovách konania subjektov, ktoré vystupujú na ochranu spotrebiteľa.

Uznesenie, okrem výroku, ktorým bol žalobca zaviazaný uhradiť VÚ trovy konania, nebolo odvolaním napadnuté nadobudlo právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto v uvedenom rozsahu nebolo v odvolacom konaní preskúmané.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t. j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a uznesenie potvrdil podľa § 219 ods.1,2 O. s. p., lebo je vecne správne, na čom nič nemenia ani skutočnosti uvedené v odvolaní.

Podľa ust. § 93 ods. 2 O.s.p. ako VÚ sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Uvedené ust. bolo do nášho právneho poriadku zavedené zák. č. 384/2008 Z.z, pričom týmto samotným zákonom bola VÚ daná legitímácia na vstup do konania. Cieľom takto koncipovanej pr. úpravy podľa Dôvodovej správy k uvedenému zák. bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Vedľajšie účastníctvo je formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. VÚ je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). VÚ je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je v zmysle ust. § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Vzhľadom na uvedené, účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu ale nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho zmysel a účel, teda „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie [to však napríklad neplatí pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje o žalobe platobným rozkazom (tzv. skrátené konanie), kedy sa táto pomoc môže najskôr prejaviť, až keď bude proti platobnému rozkazu podaný odpor].

Vychádzajúc z ust. § 93 ods. 4 O.s.p. v zmysle ktorého VÚ má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník je možné mu priznať aj náhradu trov konania, ale len za predpokladu že toto právo vzniklo aj účastníkovi na strane ktorého v konaní vystupoval.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie, alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemá.

Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky priznáva každému právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi. Pojem každý spadá aj na VÚ, ten nie je vylúčený z voľby akým spôsobom si toto ústavou dané právo uplatní, ale musí počítať s tým, že súd bude skúmať podľa § 142 ods.1 O.s.p. či trovy ním uplatnené boli vynaložené účelne teda či sa nimi sledovalo procesné presadzovanie uplatneného nároku

alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Súd nemôže zaviazať účastníka na náhradu tých trov, ktoré druhý účastník počas konania vynaložil zbytočne.

Predmetom odvolacieho konania je preto posúdenie či trovy konania vyčíslené VÚ sú účelné, pretože trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania.

Vzhľadom k tomu, že vedľajší účastník už v písomnom podaní zo dňa 24.4.2012 podal odpor proti platobnému rozkazu vydanému dňa 25.11.2011 a vzniesol námietku premlčania práva, pričom žalobca vykonal dispozitívny úkon - späťvzatie žaloby až podaním zo dňa 25.5.2012 je nepochybne že vedľajší účastník vykonal v prospech žalovaného úkon ktorým sa sledovala procesná ochrana proti nároku tvrdenému žalobcom. Z tohto dôvodu odvolací súd uzatvára, že za účelný považoval nielen úkon VÚ zo dňa 24.4.2012, ale aj úkon „príprava a prevzatie zastúpenia“ ; je treba prisvedčiť vyjadreniu VÚ o tom, že môže podať v záujme žalovaného odpor v zákonnej lehote, a môže samozrejme si uplatniť účelne vynaložené trovy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 a § 142 ods. 1 O. s. p. a žalobcovi a VÚ ich náhradu nepriznal, lebo žalobca nemal v odvolacom konaní úspech a aj keď VÚ mal v odvolacom konaní úspech a vznikli mu trovy odvolacieho konania z titulu trov právneho zast., tieto nemožno považovať za účelne vynaložené, keďže už išlo o predtým tvrdené a opakované skutočnosti.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov : 3 hlasy za (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.